

SPRAWOZDANIE KOŃCOWE PROJEKTU „PRZECIW WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB CHORUJĄCYCH PSYCHICZNIE”

1. Meritum projektu

Kontekst: Wsparcie dla osób chorujących psychicznie jest ważne i potrzebne ze względu na skalę zjawiska – alarmująco wzrastającą liczbę zachorowań oraz ze względu na jej społeczny kontekst – pogłębiające się wykluczenie tej grupy i nie uwzględnianie głosu samych zainteresowanych w kwestiach takich jak potrzebne im formy i metody pomocy.

Zamierzenie: celem projektu było poznanie strategii radzenia sobie z wykluczeniem na różnych poziomach oraz włączenie w procesy współdecydowania o swoim losie osób chorujących psychicznie.

Rezultaty: w wyniku projektu powstał raport z rekomendacjami, który stał się krokiem ku temu, by komunikować się w przestrzeni publicznej w sposób bardziej otwarty, jasno wyrażać swoje oczekiwania a dzięki temu zwiększyć adekwatność proponowanych form pomocy.

Działania: przeprowadzono na sesji wyjazdowej przygotowanie do badań metodą fokusową, następnie zorganizowano i przeprowadzono 10 spotkań badawczo-edukacyjnych, na których badano potrzeby osób chorujących psychicznie oraz dzielono się strategiami radzenia sobie z wykluczeniem, podsumowano na sesji wyjazdowej działania projektowe, opracowano raport na temat potrzeb osób chorujących psychicznie, opublikowano go oraz rozesłano kluczowym instytucjom mającym wpływ na losy osób chorujących psychicznie.

Beneficjenci: Bezpośrednimi odbiorcami działań (spotkania badawczo-edukacyjne) było 146 osób chorujących psychicznie z 10 różnych miejscowości w Małopolsce. Korzyści płynące z projektu są szersze, liczymy na to, że poprzez rozpowszechnienie raportu na temat potrzeb osób chorujących psychicznie zostanie wprowadzona choć część postulowanych zmian co wpłynie na poprawę jakości życia osób chorujących psychicznie w Polsce

2. Podsumowanie działań *

2A .Wszystkie planowane we wniosku o dofinansowanie działania zostały zrealizowane. Były one zgodnie z założeniami podzielone na 3 etapy: Przygotowanie, Działania właściwe i Prace podsumowujące.

Do tej pory w sprawozdaniu okresowym opisano następujące działania:

1. Zostały zorganizowane i przeprowadzone na sesji wyjazdowej przygotowania do właściwego przebiegu spotkań badawczo-edukacyjnych
2. Zostały przygotowane i wydrukowane ulotki i materiały promocyjne Stowarzyszenia Otwórzcie Drzwi.
3. Zostało przygotowane narzędzie badawcze
4. Zostały zorganizowane i przeprowadzone trzy pierwsze wyjazdy badawczo-edukacyjne.

2 B.

W okresie od ostatnio złożonego sprawozdania okresowego zostały zrealizowane następujące działania:

1. Zostało zorganizowanych i przeprowadzonych kolejnych 7 spotkań badawczo-edukacyjnych.

Jeśli chodzi o organizację tych wyjazdów to logistycznie przygotowywała je odpowiedzialna za to Dorota Siatka – logistyk projektu. Każdorazowo wybierała konkretne gminy oraz instytucje, gdzie miały się odbywać spotkania badawczo-edukacyjne kierując się takimi wytycznymi jak: istnienie na danym terenie placówki, która pracuje z osobami chorującymi psychicznie, opinie o danej placówce, doświadczenie w kontakcie z daną placówką oraz dodatkowo odległość od Krakowa. Następnie we współpracy logistyka projektu z koordynatorem projektu oraz w porozumieniu z dyrekcją danej placówki ustalane były: termin, ilość obecnych osób, przedstawiany był wstępny plan spotkania badawczo – edukacyjnego oraz jego ramy czasowe. Ponadto każdorazowo wysyłane było drogą mailową gotowe zaproszenie na spotkanie badawczo-edukacyjne, tak, by dyrekcja danej placówki mogła go wydrukować i rozpowszechnić także wśród rodzin i innych zainteresowanych osób. Pierwsze z tych siedmiu spotkań (a czwarte z kolei w całym projekcie) odbyło się w Wieliczce w tamtejszym Środowiskowym Domu Samopomocy w dniu 30.01.2015 roku. Jako edukatorki pojechały Danuta Biernacka oraz Katarzyna Leńniewska, jako moderator Anna Liberadzka oraz jako terapeuta Artur Daren. Spotkanie rozpoczęło się od przeprowadzeniem grupy fokusowej czyli części tzw. badawczej ukierunkowanej na temat „Potrzeby osób chorujących psychicznie”. Grupa reagowała żywo na dyskusję choć nie pozwolono nam robić zdjęć. Całość jednak mogliśmy nagrywać. Dyskusja przebiegała w ramach kilku obszarów potrzeb: tych związanych z leczeniem i terapią, potrzeb kierowanych do urzędów, urzędników i polityków, do rodziny i przyjaciół, do społeczeństwa i dalszego środowiska, wreszcie do samego siebie. Po zakończeniu bardzo owocnej we wnioski części badawczej i krótkiej przerwie odbyła się moderowana przez Annę Liberadzka część edukacyjna, w której edukatorki odpowiadały na pytania dotyczące ich procesu zdrowienia.

Drugie z siedmiu sprawozdawanych w tym okresie spotkanie badawczo-edukacyjne (a piąte w całym projekcie) odbyło się w miejscowości Płazy w Domu Pomocy Społecznej. Dom Pomocy Społecznej w Płazie jest domem stacjonarnym przeznaczonym dla osób przewlekle psychicznie chorych obojga płci. Dom zapewnia całodobową opiekę, zaspokaja najbardziej podstawowe potrzeby mieszkańców takie jak miejsce do spania, pożywienie, odzież, pomoc medyczną a także poczucie bezpieczeństwa socjalnego. Spotkanie badawczo-edukacyjne odbyło się w dniu 19 lutego 2015. W roli edukatorów wystąpili Barbara Banaś oraz Piotr Cebula, w roli moderatora Anna Liberadzka, natomiast w roli terapeuty Marta Błasiak. W pierwszej części spotkania Barbara Banaś metodą fokusową zbierała listę potrzeb pensjonariuszy. Okazało się, że jednym z największym problemów dla podopiecznych domu jest dostęp do lekarzy innych specjalności niż psychiatra. Spowodowane jest to oddaleniem gabinetów od miejsca pobytu i kolejką oczekujących pacjentów. Zebrani zgłaszali też trudności w zakwalifikowaniu się do programu szkoleń mających na celu usamodzielnienie się pacjenta. W trakcie dyskusji zakwalifikowaliśmy wspólnie zebrane potrzeby w tematyczne grupy skierowane do systemu leczenia, do rodzin i dalszych bliskich, do urzędów państwowych, środowiska oraz osób bezpośrednio interwencji. Po krótkiej przerwie Barbara Banaś i Piotr Cebula dzielili się ze słuchaczami ich doświadczeniami z choroby i procesu zdrowienia. Tą część moderowała Anna Liberadzka. Zebrani podczas całego spotkania byli aktywni i

zainteresowani tematem naszego badania. Wspominali, że te rozmowy dodały zebranym nadzieję na poprawę ich położenia.

Trzecie z siedmiu sprawozdawanych w tym okresie spotkanie badawczo-edukacyjne (a szóste w całym projekcie) miało miejsce w Gorlicach w Dziennym Ośrodku Wsparcia. Dnia 10 marca 2015 grupa przedstawicieli Stowarzyszenia „Otwórzcie Drzwi” w składzie: Anna Liberadzka – moderator, Wojciech Pietrzyk, Jacek Nowak – edukatorzy oraz opiekun-terapeuta Gerard Banach odwiedziła ten Ośrodek i przeprowadziła tam spotkanie badawczo-edukacyjne. Grupa fokusowa, która była prowadzona przez Jacka Nowaka była dość duża, ponad 30 osób (największa w całym projekcie). Podczas spotkania była możliwość nagrywania i robienia zdjęć, grupa była otwarta na sugestie i zasady przeprowadzenia badania. Podczas badania fokusowego grupa była aktywna, w sytuacjach niejasno przedstawionych potrzeb prowadzący Jacek Nowak miał wsparcie przez moderatora Annę Liberadzką. Grupa pracowała w sposób uporządkowany, czasami komentarze w grupie precyzowały i uzupełniały „żle” zdefiniowane potrzeby. Po owocnej i wyczerpującej pracy odbyła się przerwa – grupa badawcza stwierdziła trudność w definiowaniu dalszych potrzeb. W drugiej części – edukacyjnej – Wojciech Pietrzyk przedstawił historię swojego chorowania i wychodzenia z choroby, wspólnie z Jackiem Nowakiem mówili o sposobach radzenia sobie w sytuacjach kryzysu psychicznego i czynnikach wspierających. Grupa słuchała z zainteresowaniem i uwagą. Po zakończeniu tej części szkolenia grupa podziękowała oklaskami. Edukatorzy ocenili spotkanie jako udane i owocne.

Kolejne czwarte spotkanie (siódme w całym projekcie) odbyło się w Piwnicznej w dniu 24 marca 2015. Miejscem zebrania była sala w Powiatowym Ośrodku Pomocy Społecznej. Z tego powodu przybyły osoby o różnej specyfice niepełnosprawności, które korzystają przede wszystkim ze wsparcia materialnego Ośrodka. W spotkaniu ze strony Stowarzyszenia „Otwórzcie Drzwi” wzięli udział edukatorzy: Wojciech Pietrzyk i Piotr Cebula, moderator Anna Liberadzka oraz terapeutka Marta Błasiak. W pierwszej części spotkania – części badawczej udało mi się wyłowić osoby z problemami psychicznymi. W ich relacjach dominowało uczucie braku wsparcia w chorobie ze strony psychiatrów, psychologów czy choćby grup wsparcia takich jak nasze Stowarzyszenie. Gabinety lekarskie są dość oddalone od miejscowości i trudno dostępne. Osoby chore czują się osamotnione i bezradne. Terminy terapeutyczne są w dużej mierze pozajmowane przez pacjentów z uzależnieniem alkoholowym. Taka sytuacja istnieje wszędzie na prowincji i są duże bariery żeby ją zmienić. Osoby z tej grupy chętnie zabrały nasze czasopisma „Dla Nas”, „ Rodziny” i widać było duże zainteresowanie problemami jakie wspólnie odkrywaliśmy. Podobnie było w drugiej części, w której Wojciech Pietrzyk i Piotr Cebula opisywali własne przeżycia w chorobie i późniejsze sposoby zdrowienia. Tą część moderowała Anna Liberadzka. Osoby z inną niż psychiatryczną niesprawnością, skarżyły się przede wszystkim na niedostateczną pomoc materialną ze strony Państwa.

Piąte spotkanie w okresie sprawozdawczym (ósme w całym projekcie) odbyło się w Tomaszkowicach. W dniu 29 kwietnia 2015r., grupa przedstawicieli Stowarzyszenia „Otwórzcie Drzwi”, w składzie Anna Liberadzka – moderator, Piotr Cebula i Marcin Szuba - edukatorzy oraz terapeuta Marta Błasiak odwiedziła Tomaszkowice, w Powiecie Wielickim. Spotkanie obyło się w sali konferencyjnej miejscowego

Środowiskowego Domu Samopomocy. Na spotkanie przybyła grupa uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy wraz z psychologiem. Pierwszą część spotkania – wywiad grupowy metodą fokusową poprowadził Piotr Cebula. W ramach grupy można było wyróżnić osoby bardziej aktywne oraz takie, które prawie w ogóle się nie wypowiadały. Uczestnicy artykułowali różne potrzeby: związane z ich sytuacją zdrowotną, socjalno-bytową ale także potrzeby bardzo osobiste i intymne, takie jak potrzeba bliskiej relacji z drugą osobą. W większości potrzeby te były niezrealizowane. Cechą charakterystyczną tego spotkania było uczestnictwo Pani psycholog z Środowiskowego Domu Samopomocy. Jej obecność miała z jednej strony stabilizować grupę i zapewnić jej emocjonalne bezpieczeństwo, z drugiej zaś ośmielić uczestników do wypowiadania się i w miarę potrzeby doprecyzowywać artykułowane potrzeby. W drugiej części spotkania Marcin Szuba dał świadectwo swojego chorowania i wychodzenia z choroby – zdrowienia (recovery). Szczególny nacisk położył on na te aspekty, które pomogły mu w zdrowieniu. Reakcja grupy była żywa i emocjonalna. W ocenie zapytanych o to osób uczestniczących oraz pani psycholog, świadectwo było poruszające i szczere. Wyjazd edukatorzy ocenili jako owocny i zarazem pomocny dla uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy, gdyż mieli oni możliwość otwarcie porozmawiać o swoich potrzebach, także tych najbardziej osobistych oraz wysłuchali świadectwa zdrowienia, co przynajmniej niektórym z nich dało nadzieję na lepszą przyszłość.

Szóste spotkanie w okresie sprawozdawczym (dziewiąte w projekcie) odbyło się w dniu 28 maja 2015 roku w Środowiskowym Domu Samopomocy w Olkuszu. Ze strony Stowarzyszenia „Otwórzcie Drzwi” w spotkaniu udział wzięli Anna Liberadzka - moderator, Barbara Banaś i Piotr Cebula - edukatorzy oraz Artur Daren –terapeuta, osoba wspierająca. Grupa uczestników liczyła 6 osób, w średnim wieku. Wszyscy bardzo aktywnie uczestniczyli w badaniu. Dobrze znali swoje potrzeby i konkretnie precyzowali swoje oczekiwania ze strony instytucji powołanych do opieki nad osobami po kryzysach psychicznych. Na pierwszy plan wysuwały się problemy finansowe – uczestnicy skarżyli się na niskie renty i zapomogi socjalne, w tym rzadkie zapomogi materialne. Zwracali uwagę na trudny dostęp do lekarzy specjalistów i zdawkową opiekę psychiatryczną. Z uwagi na brak funduszy ustała możliwość dowozu osób na zajęcia do Środowiskowego Domu Samopomocy. Osoby bardzo chwaliły możliwość uczestniczenia w zajęciach Domu i mówiły, że pobyt tutaj jest ciekawy i obfituje w różne formy aktywności. Niezaspokojone mają jednak potrzeby kontaktu z kulturą i rozrywką, gdyż rzadko organizowane są wyjścia na wydarzenia artystyczne. W bardzo dużym stopniu odczuwają również stygmatyzację ze strony rodzin i dalszego środowiska. Byli bardzo zainteresowani działalnością Stowarzyszenia i chcieliby stworzyć u siebie podobną strukturę aktywności.

Spotkanie przebiegało w bardzo sympatycznej, przyjaznej atmosferze i uczestnicy sprawiali wrażenie zadowolonych, że ich problemy są zauważane i stanowią przedmiot zainteresowania instytucji powołanych do pomocy w powrocie do zdrowia ludzi z problemami psychicznymi.

Ostatnie – siódme w okresie sprawozdawczym i dziesiąte w całym projekcie spotkanie badawczo-edukacyjne miało miejsce 15 czerwca 2015r. w Środowiskowym Domu Samopomocy na ul. Olszańskiej w Krakowie. Wnętrze ośrodka jest miłym zaskoczeniem dla kogoś, kto po raz pierwszy przekroczył jego progi. Świeżo oddany lokal łączy nowoczesność z funkcjonalnością i jest częścią powstającego tutaj

Centrum Psychiatrii Środowiskowej.

Agnieszka Klęsk, Barbara Banaś jako edukatorzy i Anna Liberadzka jako moderator a także Katarzyna Ostalecka jako terapeuta, przeprowadziły badanie fokusowe skoncentrowane na potrzebach osób chorujących psychicznie. Siedemnastoosobowa grupa wypracowała długą listę oczekiwań, które przyporządkowaliśmy do wyłonionych obszarów. Uczestnicy mówili o różnych problemach z jakimi się borykają: dyskryminacji i stygmatyzacji osób chorujących psychicznie, niskich świadczeniach, niedostatecznej ilości miejsc pracy dostosowanych do indywidualnych potrzeb osób chorujących psychicznie, zależności od rodziny, bliskich. Nie wszystkich udało się zaktywizować, ale wywiad był dynamiczny i założony cel zrealizowano. Uczestnicy wyrazili zgodę na nagrywanie i zrobienie zdjęć. W zajęciach uczestniczył młody kapłan, który odbywał tutaj staż w ramach studiów psychologicznych. W drugiej części Agnieszka Klęsk dała świadectwo swojego chorowania i wychodzenia z choroby ze szczególnym naciskiem na to co pomogło jej wstać po „upadku”. Grupa słuchała, od czasu do czasu zadawała pytania jak również dzieliła się podobnymi przeżyciami. Świadectwo to nadzieja dla innych osób z zaburzeniami na lepsze jutro.

Podczas wszystkich spotkań badawczo-edukacyjnych prowadzone były listy obecności a na koniec każdego spotkania rozdawano ankiety ewaluacyjne. Wyniki ankiet ewaluacyjnych ze spotkań bardzo szczegółowo (wraz z wykresami) opracowano i zamieszczono jako rozdział w raporcie stanowiącym produkt tego projektu

2. W ramach prac podsumowujących (III etap projektu) zostało zorganizowane i przeprowadzone na sesji wyjazdowej podsumowanie spotkań badawczo - edukacyjnych. Wyjazd na sesję poprzedzony był spotkaniem koordynatora ds. badań, koordynatora projektu i logistyka, na którym to spotkaniu ustalono wszystkie szczegóły dotyczące wyjazdu, a koordynator ds. badań przedstawił plan merytoryczny wyjazdu, na który naniesiono niezbędne poprawki i uwagi. Sesja wyjazdowa miała miejsce w Szczawnicy w dniach 16-18 czerwca 2015, a jej uczestnikami byli członkowie oraz wolontariusze Stowarzyszenia „Otwórzcie Drzwi” – w sumie 15 osób. Ze względu na wysoki koszt wynajęcia busa zdecydowaliśmy się na dojazd autobusem kursowym, a kilka osób dojechało własnym transportem. Struktura wyjazdu zawierała 2 dni prac szkoleniowo-warsztatowych i 1 dzień na podsumowanie prac. Warsztaty miały na celu refleksje nad metodami pracy, wychwycenie wrażeń, spostrzeżeń dot. tematyki projektu. Przedyskutowaliśmy jeszcze raz mocne i słabsze strony naszych grantowych wystąpień oraz to co nowego wniósł on do naszej pracy i z jakimi trudnościami i problemami się zetknęliśmy. Podsumowanie wypadło pozytywnie. Niektóre z tych uwag i spostrzeżeń zawarto później w przygotowanej rekomendacji.
3. Opracowano na podstawie zebranych w trakcie spotkań badawczo-edukacyjnych transkryptów oraz uwag zapisanych po sesji wyjazdowej raportu nt postrzegania kwestii wykluczenia społecznego przez same osoby chorujące psychicznie oraz opracowano rekomendacji. Raport dodatkowo zawiera rozdział „Nowy Kolega” – o doświadczeniach norweskich partnerów, który powstał w wyniku zrealizowanego projektu obejmującego wizyta studyjną przedstawicieli naszego Stowarzyszenia w Norwegii oraz Norwegów z Instytucji ALF. Opublikowano raport wraz z

rekomendacjami i rozesłano go do kluczowych ośrodków leczniczych w Małopolsce, do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, który ma wpływ na kształtowanie polityki względem OCHP, do Rzecznika Praw Pacjenta, do Rzecznika Praw Obywatelskich, do Ministerstwa Polityki Społecznej oraz Ministerstwa Zdrowia, do Polskiego Towarzystwa Psychologicznego i Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, zamieszczono wersję elektroniczną raportu na stronie internetowej Stowarzyszenia. Raport rozesłano pocztą także do wszystkich miejsc, które odwiedziliśmy ze spotkaniami badawczo-edukacyjnymi.

Adresaci działań właściwych byli informowani o proponowanej formie wsparcia poprzez zaproszenie wystosowane przez kierownictwo danej placówki, opinia publiczna będzie mogła dowiedzieć się o prowadzonych działaniach ze strony internetowej –

www.otworzcie drzwi.org

3. Rezultaty

Podsumowanie rezultatów ilościowych:

- 1) Przeprowadzono 20 h badań metodą wywiadu zogniskowanego (grupy fokusowe) dotyczących spodziewanych form pomocy związanej z przeciwdziałaniem wykluczeniu
- 2) Przeprowadzono 20 h szkoleniowych o tematyce zdrowienia z chorób psychicznych (recovery) i sposobach radzenia sobie z wykluczeniem społecznym w 10 różnych miejscowościach na terenie Małopolski
- 3) Powstał katalog zagadnień, które powinny być dotrzeć do każdego adresata oraz wypracowany zostanie scenariusz badań metodą wywiadu zogniskowanego nt wykluczenia społecznego OCHP – stanowiące dokumenty wewnętrzne Stowarzyszenia
- 4) Powstało narzędzie badawcze zawierające komponent rozszerzający i uzupełniający badania oraz komponent ewaluacyjny
- 5) Powstał raport na temat postrzegania przez osoby chorujące psychicznie zagadnień wykluczenia społecznego oraz ich oczekiwań i propozycji względem przeciwdziałaniu temu zjawisku wraz z rekomendacjami do dalszych działań, który został opublikowany, rozesłany do kluczowych ośrodków leczniczych w Małopolsce, do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, który ma wpływ na kształtowanie polityki względem OCHP, do Rzecznika Praw Pacjenta, do Rzecznika Praw Obywatelskich, do Ministerstwa Polityki Społecznej oraz Ministerstwa Zdrowia, do Polskiego Towarzystwa Psychologicznego i Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, oraz został opublikowany na stronie www STOD

Bezpośrednio na projekcie skorzystało 146 osób chorujących psychicznie oraz dodatkowo osoby z ich najbliższego otoczenia (rodzina, terapeuci, przedstawiciele lokalnej społeczności)

Podsumowanie rezultatów jakościowych:

- 1) adresaci poznali konkretne metody i strategie radzenia sobie z wykluczeniem społecznym na różnych poziomach: na poziomie indywidualnym, na poziomie wpływu na grupę oraz szerszych działań sprzyjających przeciwdziałaniu wykluczeniu całej grupy osób chorujących psychicznie bazujące na doświadczeniach członków Stowarzyszenia oraz ich wiedzy, a także

wspólnej wiedzy i doświadczenia całej organizacji. Zmiana ta była mierzona za pomocą drugiego komponentu narzędzia badawczego

2) Poprzez fakt, że zbadane zostały oczekiwania, pomysły, ale też pytania, wątpliwości 146 osób, oraz zawarte w formie raportu, rozesłanego do instytucji o mocy stanowienia nastąpiła zmiana o szerszym kontekście - pokazane zostało, że możliwe jest, by komunikować się w sposób bardziej otwarty, jasno wyrażać swoje potrzeby i oczekiwania a dzięki temu zwiększyć adekwatność proponowanych form pomocy. Zmiana ta będzie mierzona poprzez monitorowanie, upublicznianie i rozpowszechnianie za pomocą strony www oraz Czasopisma Dla Nas raportu z rekomendacjami oraz korespondencji z placówkami, instytucjami i urzędami, które odniosą się do raportu .

4. Pozostałe informacje

1. Projekt został rozszerzony i ubogacony dzięki dodatkowemu projektowi polsko-norweskiemu. W dniach 12 do 16 czerwca 2015r. odbyliśmy wizytę w Bergen w Norwegii, w ramach wymiany Polsko-Norweskiej z Programu Obywatele dla Demokracji finansowanego z Europejskiego Obszaru Gospodarczego, mający postać Study Visit, w celu zapoznania się z funkcjonowaniem lokalnej firmy społecznej „ALF” prowadzącej program „ Nowy Kolega” (New Coleague). Pojechało pięć osób: pięć osób ze Stowarzyszenia Beneficjentów „Otwórzcie Drzwi” z Krakowa – Barbara Banaś, Anna Liberadzka, Marcin Szuba, Joanna Palka i Katarzyna Ostalecka. W czasie pobytu byliśmy zakwaterowani w hotelu prowadzonym przez firmę ALF, gdzie zatrudnione były także osoby po kryzysach psychicznych i mające problem uzależnieniem od substancji psychoaktywnych. W czasie pobytu zapoznaliśmy się bliżej z funkcjonowaniem firmy ALF, w szczególności z prowadzonym przez tę firmę projektem szkoleniowym „Nowy Kolega”. Firma ALF z Bergen jest firmą społeczną, której właścicielem jest Miasto (Municipality). Cały swój zysk firma przeznaczona na działalność związaną z pomocą w uzyskaniu zatrudnienia przez osoby chorujące psychicznie ale także przez osoby zmagające się z uzależnieniem od alkoholu i narkotyków. Firma ALF od kilku lat prowadzi program szkoleniowy „Nowy Kolega” skierowany do osób chorujących psychicznie i osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych którego celem jest aktywizacja zawodowa tych osób. Doświadczenia naszych norweskich partnerów zamieściliśmy w dodatkowym rozdziale w raporcie powstałym w projekcie. Liczymy, że dzięki temu dobre praktyki wypracowane przez Norwegów dotrą zarówno do osób chorujących psychicznie (raport jest opublikowany na stronie internetowej Stowarzyszenia oraz był wysyłany do ośrodków, które odwiedziliśmy w ramach projektu) jak i do decydentów (poprzez Instytucje, do których rozesłaliśmy raport)